

Παγγελματικής κατάρτισης στην Ευρώπη

βιομηχανία. Η Ελβετία από την πλευρά της και λόγω της γλωσσικής πολυμορφίας της, χρησιμοποίησε τέσσερα διαφορετικά μοντέλα επαγγελματικής κατάρτισης. Η ελβετική οικονομία ανθεί εδώ κι αιώνες κι αποτελεί ένα πρότυπο για την Ευρώπη, αφού στη μαθητεία σε επιχειρήσεις και επαγγελματικές σχολές του δυϊκού συστήματος προστέθηκε και μια τρίτη δυνατότητα: αυτός ο «τρίτος χώρος μάθησης» είναι ο συνδυασμός κρίκος μεταξύ της μάθησης σε επιχειρήσεις και της μάθησης σε σχολές. Με τον τρόπο αυτό, η παράδοση κι ο εκσυγχρονισμός μπορούν να επιβιώσουν.

Οι κατάλληλες δυνατότητες

Οι πρώτες μέθοδοι μέτρησης της επαγγελματικής καταλληλότητας αναπτύχθηκαν από γερμανούς ψυχολόγους κατά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Στόχος των τεστ ήταν η επιλογή μεταξύ των υποψηφίων εκείνων που, υπό συνθήκες πραγματικού πολέμου, θα διατηρούσαν την ικανότητά τους να οδηγούν οχήματα. Αυτή η διαλογή, σαφώς εξυπηρετούσε το γερμανικό στρατό. Δεν εξυπηρετούσε, ωστόσο, υποχρεωτικά και όσους επιλέγονταν ή απορρίπτονταν. Μετά το τέλος του πολέμου, η σοσιαλδημοκρατική κυβέρνηση και τα συνδικάτα έκαναν χρήση αυτών των λεγόμενων «ψυχοτεχνικών» και σε άλλους τομείς: οι νέοι ήταν ανάγκη να εκπαιδευτούν σε ένα επάγγελμα όχι με βάση την κοινωνική τους προέλευση αλλά με βάση τις ικανότητες και δεξιότητές τους. Επίσης, τέτοια τεστ καταλληλότητας, π.χ. στους σιδηροδρόμους, μπορούσαν να περιορίσουν τους κινδύνους για τη δημόσια ασφάλεια. Αρκετές χώρες, και κυρίως η Γαλλία, υιοθέτησαν πολλές από εκείνες τις ψυχοτεχνικές, ενώ ανέπτυξαν και νέες.

Πολύ σύντομα και η βιομηχανία ανέπτυξε μεθόδους επιλογής υποψηφίων μαθητευόμενων, με γνώμονα τις ικανότητες και δεξιότητες, που ήταν σημαντικές για τις επιχειρήσεις: πνευματικές ικανότητες, αντανακλαστικά, δεξιότητες, δύναμη, όραση, οπτικός υπολογισμός αποστάσεων και πολλά άλλα.

Σήμερα, στόχος των τεστ καταλληλότητας είναι η διαπίστωση των ικανοτήτων ενός ατόμου και η προώθηση της προσωπικής του εξέλιξης, προς όφελος τόσο του ατόμου που υποβλήθηκε στο τεστ όσο και της επιχείρησης.

Προσεγγίσεις

Η Ευρώπη και η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση:

Το Συμβούλιο Υπουργών αποφάσισε στις 12 Μαΐου

1960, την επιτάχυνση της υλοποίησης του προγράμματος επαγγελματικής εκπαίδευσης του 1957, με στόχο την αντιμετώπιση της έλλειψης εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού, την καταπολέμηση της υψηλής ανεργίας σε ορισμένες περιοχές, όπως στη νότια Ιταλία, και την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των εργαζομένων.

Ύστερα από διαβουλεύσεις με ειδικούς από τις διάφορες χώρες και με εκπροσώπους των συνδικάτων και των εργοδοτών, η Επιτροπή πρότεινε ένα φιλόδοξο πρόγραμμα κοινής δράσης δέκα σημείων. Όμως, το πρόγραμμα αυτό βρήκε αντίθετες κυρίως τη Γαλλία και τη Γερμανία, που δεν ήθελαν να εκχωρήσουν αρμοδιότητες στην Κοινότητα στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Ενώ στη δεκαετία του 1960 υπερίσχυαν οι πολιτικές αντιστάσεις, το 1969, με τη Συνάντηση Κορυφής της Χάγης επήλθε μια αλλαγή: αποφασίσθηκε η ενεργότερη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων επί κοινωνικών ζητημάτων, καθώς και η προώθηση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η οικονομική κρίση που επακολούθησε του πολέμου του Γιομ Κιπούρ το 1973 έδωσε μεγαλύτερη ώθηση προς αυτή την κατεύθυνση. Έτσι το 1975 με κανονισμό του Συμβουλίου Υπουργών, ιδρύθηκε ένα Ευρωπαϊκό κέντρο έρευνας και τεκμηρίωσης στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, το CEDEFOP. Η ιδέα μιας κοινής πολιτικής για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στην Ευρώπη αναπτύχθηκε πολύ διστακτικά. Παράλληλα, είχε να αντιμετωπίσει την έντονη αντίδραση των κρατών μελών. Κυριαρχούσε η ανησυχία ότι οι υπάρχοντες και δοκιμασμένοι τύποι εκπαίδευσης και κατάρτισης θα εκτοπίζονταν.

Στο CEDEFOP ανατέθηκαν κυρίως τα εξής καθήκοντα: καταγραφή των εξελίξεων, ερευνών και δομών στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης_ διάχυση πληροφοριών_ υποστήριξη πρωτοβουλιών για τη συντονισμένη επίλυση ζητημάτων επαγγελματικής κατάρτισης_ λειτουργία του Κέντρου ως τόπου συνάντησης των εμπλεκόμενων εταίρων.

Η πολιτική της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι και πολιτική θεσμών. Δεν έχει να κάνει μόνο με τη μάθηση, την απόκτηση προσόντων και γνώσεων και την οικονομική αποδοτικότητα, αλλά και με κοινωνικές δομές.

Κοινές διαδρομές

Από τα μέσα της δεκαετίας του 1980 η συνεργασία

στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση αναπτύσσεται ολοένα και περισσότερο.

Παράλληλα με επιμέρους «Προγράμματα Δράσης», όπως το καινοτομικό πρόγραμμα «Leonardo da Vinci», το οποίο εξελίχθηκε σε εργαστήριο καινοτομίας στον τομέα της δια βίου μάθησης, τέθηκαν σταδιακά οι βάσεις για κοινή πολιτική δράση. Στη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Λισσαβόνα το 2000 συζητήθηκαν, για πρώτη φορά, θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής σε επίπεδο αρχηγών κρατών. Στη Στοκχόλμη το 2001 Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έθεσε, μεταξύ άλλων, τρεις στόχους:

την βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τη διευκόλυνση της πρόσβασης όλων των πολιτών στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και το άνοιγμα των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ευρύτερη κοινωνία.

Η διαδικασία ωστόσο της Μπρυζ-Κοπεγχάγης δείχνει ότι στην Ευρώπη είναι εφικτή η ανάπτυξη και η υλοποίηση κοινών στόχων για μια ανθρώπινη και αρμονική ιδιωτική όσο και επαγγελματική ζωή.

Η διαδικασία της Μπρυζ-Κοπεγχάγης εξυπηρετεί το στόχο της εθελοντικής συνεργασίας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, με στόχο την ανάπτυξη αμοιβαίας εμπιστοσύνης, διαφάνειας και αναγνώρισης των προσόντων και δεξιοτήτων, δημιουργώντας έτσι τη βάση για την ενίσχυση της κινητικότητας και τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη δια βίου εκπαίδευση. Όσο για το μέλλον της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρώπη συνδέεται άμεσα με το στόχο της βελτίωσης της «ποιότητας της εργασίας» και της προώθησης της απασχολησιμότητας, της απόκτησης προσόντων και δεξιοτήτων, της αποδοτικότητας και της υγείας των πολιτών ■

**Η έκθεση του CEDEFOP, πραγματοποιείται με τη συνεργασία της Γερμανικής Έκθεσης Ασφάλειας στην Εργασία, του Ομοσπονδιακού Ιδρύματος Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (DASA). Θα παραμείνει ως τις 29 Ιανουαρίου στους χώρους του Κέντρου και μετέπειτα θα περιοδεύσει σε διάφορες χώρες της ΕΕ με πρώτη την Γερμανία. Την πρόταση και την επιμέλεια της έκθεσης «Η ιστορία της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρώπη» υπογράφει ο υπεύθυνος Τύπου, Δημοσίων Σχέσεων και Συνεδριάσεων του CEDEFOP κ. Norbert Wollschläger ενώ τον σχεδιασμό, τα κείμενα και την καλλιτεχνική επιμέλεια ανέλαβε η κυρία Helga Reuter-Kumpmann, Σύμβουλος Εκθέσεων και Μουσείων στο Μόναχο.*

AEG